

AGERKUNDEA TA KRISTO

Ona emen, "beti antziñako ta beti berri" dan gertakizun bat: Agerkundera, Errebelazioa. Kondairaz, anartan gertatua; ondorio aberatsez eta eragitez berriz, beti gaurko dugu.

Bere izate sakon sakonean, ez dio aldiak, ez diote gizaldiak aldakuntzarik ezartzen. Berdin, bere sakonean arrigarri ta mirarizko dirau mendez mende. Bere argi-erraiñuak, garai ta unearen mugen gain edatzen dira. Ogeigarren gizaldikuok geroz biotzetan idatzia daramagu.

Gizonari, gizaldiak zear, beti neketsu gertatu zaio bere indar soillen bidez Jainkoaganaiño irixtea. Izan ere, izadi utsak ez du izaterik kondairan. Jainkoak, gizona sortzerakoan, izadigaiñetiko maillara jaso zuan. Orregaitik, gizona ez da bere baitan lasai ta osatua arkitzen, mailla au gabe danean.

Izadigaiñetiko zerak eta Agerkundeak, gizonaren bere-berenean, muin-muiñean dute zeregin. Onekin ez dugu esan nai, izadi gaiñetiko ori izadi soillari zor zaionik. Guk baiezten duguna da, gizona izadi gaiñetiko bizi egitera deitua izan baldin bada, goi-mailla au gabe ezin ditekela konpreni bere izakera.

Arrazoizko, buruzko ezagubideak oso zailak ditugu, ta Jainkoagana eramate ortan, bide erdian uzten gaitue sarritan. Egokera ontan gerala, ona emen nun datorkigun Jainko berbera -Jesukristogan- egi arrigarrienak guri agirian jartze-ra. Lenbizi, filosofiak ekiñal gogor-neketsuan jardun ondoren eskuratzen dizkigun egiak argitaratzen dizkigu. Jainkoa ba-dala, animaren ezilkortasuna, t.a.

Baiña ez da ori bakarrik. Agerkunde aurrez, Jainko "txit osoa,egin-egiña" ezagutu genezakean. Geroztik, Berak, itz egin digu ta, Jainko "txit maitakorra" ezagutzen digu. Filosofiek Jainkoaren "izadiak" gerala erakusten digu. Orain, Kristok itz egin digu ta "seme" egin gaitu Berak.

Agerkunde ta Jainkoazko misterioak izugarri laguntzen digu, gudan Jainkoaren maitasuna ta adiskidetasuna geitzen. Agerkunde gertakizunak berak, Jainkoak gudanako duan maitasun xamurra ondo agirian jartzen du. Ba era ortan, bere ixilgorde izkutuenak, guri lagun kuttunenei bezela erakutsi zizkigun: Beraka Sema bat ba-duala, Bera-gandik eta Semeagandik, Espiritu Santua dutela, t.a.

Benetan da nekeza, Jainkoa, Jaun eta Jabedalako, guztien gainetik maite izatea! Ondo xamurra, Kristo gurutzetua maitatzea!

Jesukristo izan genuan eta dugu, Agerkundearen ardats eta buru.

Guk sinisten dugu Jesus, Nazaretetkoa, "alako"erri baten bizi izan zana. Berak Jainko zala esan eta gero esan ori egiztatu zuana. Guk, Jesus, izan zan eta esan zuan guztian sinizten dugu.

Baina, Jesus'ek izan al du gero izaterik? Eta izan bada berriz, ez ote du oker jokatu? Sinistu al dezaiokegu? Berari buruz esaten dana orrela ote da? Galdera aukeratu eta beste asko egin oi dira eten gabe.

Gizonaren edesti luzean barna ez da ezagutu gertakizun arrigarriagorik, Kristo ori izan zalakoa baizik. Kristo Jainko ta gizon. Gure mundu ontatik igaro zitzaigun Kristo, Bizitzari era ta jomuga berri batzuk ezarriaz, aldi berean Jainko ta gizon bizikera egiñaz, dotriña ezezagun bat irakatsiaz, pentsakera berri bat sortaraziaz. Kondairan inork ez bezelako aparteko nortasun lilluragarri bateaz. Kristo, aldi artan izan zadarik, bere persona ta eragiñaren dirdaiez gizaldi guztiak betetzen ditu.

Benetan mirarizko agertu zitzaigun Kristo, ta gizonaren kondaira osoa beste inork erabatago astindu. Orregaitik, ezinbestekoa zan bere ondorengo ogei gizaldietan, bururik argienak bere bizitza aztertzen jardutea. Jesus'en Bizitza asko idatziz dira; gizon aparteko aren irudi bikaina eman

naiean geienak. Amaika ba-dira, ordea, alegin ontan uts egin dutenak. Batzuek, Jesus'en irudi parregarri bat besterik ez digute eman al izan. Beste batzuek, Jesus'ik sekula ez dala izan esatera iritxi dira. Gizaldi geienak izan dituzte ontan oker jokatu duten gizonak. Geienak, aurrez sakonki finkatuta zeuzkaten beren filosofizko ideiei amor ez ematearren ekin izan diote bide okerrari.

Agustin deunaren aurretik, Celso zalako bat agertu zitzaigun ta Ebanjelioetan irakurtzen duguna ez dala siñisgarri esan zigun berak. Ondoren, beste asko.

Protestanteen Eraberritzea etzan jeiki zuzen beintzat, Jesus'i buruz Kristaudi osoak zuan pentsakeraren kontra. Aldiz, bere alde zijoala ematen zuan, Agerkunde idatzia baizik ez baitzun onartzen. Ala ere, izatez protestanteak izan ziran Ebanjelioei lenbizikoz arantzarik zorrotzenak josi zizkietenak.

Voltaire ere, danataz jardun zan eta, orretaz ere itz egin zuan, oi zuan izkera gaiztoaz. Geror urte gutxitan teoria ugari izan dugu, bata bestearen gainean. Baiña sustraira bagoaz, Iru jokabide saildu genitzazke gaur: kondaira-teoria, mistika-teoria, eta bial elkartzen dituana.

Lenbizikoak, Jesus izan zala digu ta gizon apartekoa, beste inor ez bezelakoa izan ere. Baiña gizon utsa, Jainko iñola ere ez. Batzuen iritziz iñoiz etzuan esan Berak Jainko zanik. Beste batzuek, osterá, Bera Jainko zala zionean engaiñatu egin zala diote.

Ebanjelioetan, ordea, Jesus istorikoa ta Jesus Jainkoa, erabat, gorputz eginaz bezela ta bata bestearekin osatzen dirala agertzen dira. Bata bestea bezin zihisgarri.

Zer egin dute Jesus gizon uts utzi nai izan dutenak? Oso gauza aixa: Ebanjelioan mirarizko ta izadigaiñetiko sumatzen dan zer guztia, Jesus'en ondorengo kristauak, errixeak eta ebanjelariak asmatua dala, gizon bat Jainko egiteko asmoz sortua dala-ta, besterik gabe, nai zutena baztertu ta kitto. Ta ortarako Ebanjelioetatik sail galanta zokoratu bear, ia dana mirarizko ta, Jesus Jainko Seme ta Jainko lez azaltzen baida maiz maiz.

Garbiketa bapua egin ondoren, Jesus aul, itxuragabe batekin gelditzen dira, edo obeto esan, Jesus-itzal arin bat gelditzen zaie eskuetan.

Baiña ontan ere ez dira iritzi bakarrekokak. Batzuek, aberatsago ta bikaiñago uzten dute Jesus ori. Aldiz, ba-dera Jesukristo ondo ezur-utsetan uzten duteenak ere: Galilear gazte ameslari bat izan zala, ta azkenez, eriotzera eraman zutela. Ez dakigu geiagorik.

Zer dala-ta, baztertzen dute, ordea, Ebanjeliotik izadigaiñetiko guztia? Len esan dugun bezela beurak sakonki xurgatu duten pentsakera materialistarekin konpondu eziña ikusten dutelako noski. Naiz eta lojika izpirik gabe ari bearra izan, beren bidetxigorrean aurrera egin bearrak eragiten ditu ortara.

Ikus zagun orain, mistika-teoria.

Beste ainbati, ordea, aurreko teoria ori oso auala ta zearo lojika gabea deritzaie. Burugabekeri aundia iruditu zaie, lenbizikoan Ebankelioan beren gogora egiten zuten banaketa eta garbiketa nai zutena artuaz eta komeni etzitzaiena utziaz. Bestalde, Jesus Ebanjelioan agertzen zaigun bezela Jainko ta gizon erabat, ez dute artu nai izan. Zer egin? Bide bakarra ikusten zuten eta arixe atxiki. Ausi esi guztiak eta dana ukatu.

Ontan oker bai, oso oker jokatu zuten, baiña besteak baiña askoz burutsuago eta lojikoago ere bai, dudarik gabe. Etzuten bide erdian ia utsetik zintzilik gelditu nai izan. Jesus ori inoiz etzala izan diote. Mito bat dala.

Itz batez, lenbizikoak, Jesus izatez gizon bat zala, eta gero bere jarraitzaileak Jainko izatera altxa zutela; auek, ordea, bestera; alegia, aspaldi artako gizonak Jainkoaganaino errexago iritxi naiez edo, Jainko oni gizon tankera eman ziotela, aragiz jantzi.

Kondaira-teoriaren aldekoak besteiei oztopo au jartzen diete: mito batek kristaudia sortzea eziñezko gauza da. Baiña auek era berean erantzuten diete: ta zuek damaiguzuten Jesus gizon uts, aul orrek, kristaudiari sorrera emateko naiko almen baduala uste al duzue?

Egiz, ez bata ta ez bestea ez dira gauza ain ondore ugari ta arrigarriak emateko. Zio ta ondorearen arteko berdintasunik ez dugu ikusten. Ala ere, lenen teoria lojika gabeago agiri bazaigu

onako au, egitik urrutiago dabillala esan bear. Izan ere, Jesus ori etzala izan esaterakotan, Alejandro Aundia, Anibal, Karlos Aundia ta beste ainbat ere etzirala izan esan bear. Ta era ontan berealaxe ezereztuko genuke istoria osoa.

Azkenez, Beren arteko batek aitortua dugu onako au ere; alegia, eurak batera eta bestera jo arren ez dutela Jesus'en problema au ondo argi ikusten, eta katolikuok argiaren jabe gerala ta benetan zorioneko.

Guk, Ebanjelioan bi gertakizun sail arkitzen ditugu: Gizonak egin ditzakenak eta Jainkoari bakarrik dagozkionak. Dana naasian eta banatu eziñezko batasun ederrean. Ebanjelariak guztia batera ematen digu, eta dagonean ontzat artzen dugu guk. Nazareteko Jesus, Berpiztuarekin alkartuaz; on egiñaz igarotzen dan Jesus, Lazaro piztu zuan Jesus'ekin. Maria ere, Jainkoaren Amarekin bat egiñaz. Yon deunaren Ebanjelioan agiri zaigu bikaiñen batasun lilluragarri au. Onetan, mirarizko, Jainkozko ta grazizko zer ugari bada, baiña guztia, kondairan, aragian, aldi batean kokatua.

Guk, Berak irabazi ta ematen digun graziari eskerrak, Jesukristo Jainko ta gizon sinisten dugu.

Osa'tar Eusebi
-Laterandarra-